

PUL.F-4/1

Sr. I. SFRJ

Члан 4.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ“.

Бр. 06-93/69

6. марта 1990. године
Београд

Директор
Савезног завода за
стандардизацију
Верољуб Танасковић, с. р.

406.

На основу члана 9. Закона о исплати личних доходака до краја првог полугодишта 1990. године („Службени лист СФРЈ“, бр. 87/89), савезни секретар за рад, здравство, борацка питања и социјалну политику прописује

ПРАВИЛНИК

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О НАЧИНУ УТВРЂИВАЊА ИЗНОСА СРЕДСТАВА ЗА ИСПЛАТУ ЧИСТИХ ЛИЧНИХ ДОХОДАКА, НАЧИНУ САСТАВЉАЊА ОБРАЧУНА И НАЧИНУ ДОСТАВЉАЊА ТОГ ОБРАЧУНА СЛУЖБИ ДРУШТВЕНОГ КЊИГОВОДСТВА

Члан 1.

У Правилнику о начину утврђивања износа средстава за исплату чистих личних доходака, начину састављања обрачуна и начину достављања тог обрачуна служби друштвеног књиговодства („Службени лист СФРЈ“, бр. 87/89, 5/90, 10/90 и 20/90) у члану 2. став 4. тачка 15. брише се.

Иза става 4. додаје се став 5, који гласи:

„Правно лице исплаћује законом зајемчене личне додотке, а највише до износа који се утврди под редним бројем 14 Обрасца ЧЛД, увећаног за износ који је исказан под редним бројем 13а тог обрасца.“

Члан 2.

У обрасцу ЧЛД - Обрачун средстава за исплату акондација чистих личних доходака за _____19____ године под редним бројем 16 иза броја 15 у загради ријечи „или редни број 17“ бришу се.
Редни број 17 брише се.

Члан 3.

Овај правилник ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу СФРЈ“.

Бр. 01-3282/4

18. априла 1990. године
Београд

Савезни секретар за рад,
здравство, борацка питања и
социјалну политику
Радиша Гачић, с. р.

407.

На основу члана 46. става 2. Закона о мјерним јединицама и мјерилима („Службени лист СФРЈ“, бр. 9/84, 59/86, 20/89 и 9/90), директор Савезног завода за мјере и драгоцене метале прописује

ПРАВИЛНИК

О УСЛОВИМА ЗА ОСНИВАЊЕ ЛАБОРАТОРИЈЕ ЗА ПРЕГЛЕД БРОЈИЛА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се услови за оснивање лабораторије за преглед индукционих и статичких (електронских) бројила електричне енергије које, у погледу стручности радника, опреме и радних просторија, морају испуњавати организације удруженог рада и радни људи који самостално обављају дјелатност личним радом средствима рада у својини грађана који производе и оправљају бројила електричне енергије (у наставку текста: бројила).

Услови из става 1. овог члана означавају се скраћено ознаком PUL.F-4/1.

Члан 2.

Радници које су организације удруженог рада и радни људи из члана 1. овог правилника дужни да обезбиједи за преглед бројила морају имати III или IV степен стручне спреме, односно морају бити квалификовани или висококвалификовани радници и морају познавати поступак и методе прегледа бројила.

Члан 3.

За преглед бројила користи се следећа опрема:

- 1) уређаји за испитивање бројила;
- 2) еталон-бројила;
- 3) сталци за постављање бројила;
- 4) мјерила времена;
- 5) направе за показивање грешака бројила;
- 6) контролни инструменти;
- 7) уређаји за испитивање изолације;
- 8) извори за напајање.

Зависно од конструкције, опрема за преглед бројила може бити таква да се у заједничком кућишту налазе два дијела или више наведених дијелова опреме (еталон-бројило са направом за показивање грешке бројила и др).

Члан 4.

Опрема за преглед бројила мора да буде таква да се при прегледу бројила примјењују следеће мјерне методе:

- 1) метода мјерења снаге и времена;
- 2) метода мјерења рада - упоређивање с еталон-бројилом.

Члан 5.

Уређаји за испитивање бројила морају испуњавати метролошке услове прописане у Правилнику о метролошким условима за радне еталоне електричне енергије („Службени лист СФРЈ“, бр. 54/89).

Члан 6.

Еталон-бројила морају испуњавати метролошке услове прописане у Правилнику о метролошким условима за радне еталоне електричне енергије („Службени лист СФРЈ“, бр. 64/89).

Члан 7.

Сталци за постављање бројила морају омогућити вертикалан положај бројила са одступањем које не смије бити веће од 0,5° за индукциона бројила и 3° за статичка (електронска) бројила.

Члан 8.

При најнижем напонском мјерном опсегу уређаја за испитивање бројила и при највећем броју бројила која се могу поставити на сталак, пад напона у напонским колима сталка на који се постављају бројила не смије да пређе вриједности:

- 1) 0,1% вриједности референтног напона бројила - кад су на сталку постављена бројила активне енергије класе тачности 2 и бројила реактивне енергије класе тачности 3;
- 2) 0,015 V вриједности референтног напона бројила - кад су на сталку постављена бројила активне енергије класе тачности 0,2 S; 0,5 S; 0,5 и 1.

Члан 9.

Магнетна индукција страног поријекла на било ком мјерном мјесту на сталку за постављање бројила не смије да има вриједност већу од 0,05 mT.

Члан 10.

Мјерила времена која се користе при прегледу бројила могу бити механички и електронски секундомјери.

Члан 11.

Границе дозвољених грешака механичких секундомјера не смију прећи вриједност једнаку вриједности најмањег подјелка скале увећаној за $1/2000$ дио испитног интервала времена.

Члан 12.

За мјерење времена и бројање обртаја ротора и излазних импулса, при прегледу бројила активне енергије класе тачности 0,2 S; 0,5 S; 0,5 и 1, могу се користити само електронски секундомјери чије су границе дозвољене релативне грешке мање од $\pm 1 \cdot 10^{-4}$, а мјерни опсег бројача најмање од 1 до 100 импулса.

Електронским секундомјерима мора да управља посебан фотоелектрични систем који треба да се напаја из извора стабилизаног напона чија је стабилност најмање 0,5%.

Члан 13.

Направе за показивање грешака бројила могу бити повезане посебним еталон-бројилом или електронским секундомјером.

Направе за показивање грешака бројила, при прегледу бројила свих врста и класа тачности, не смију имати грешку већу од $\pm 0,01\%$.

Члан 14.

За повремену контролу амперметара, волтметара и фреквенцметара уграђених у уређај за испитивање бројила морају постојати контролни инструменти класе тачности најмање 0,2.

Члан 15.

Уређаји за испитивање изолације бројила треба да буду с индуктивним регулатором напона.

Члан 16.

Уређај за испитивање изолације бројила мора имати снагу најмање 500 VA, а напонски опсег 2000 V при синусном облику напона. Подешавање напона треба да буде континуирано од 0 V до 2000 V, при чему се напон мјери волтметром класе тачности најмање 1,5.

Члан 17.

Уређаји за испитивање изолације морају имати одговарајућу заштиту и сигнализацију.

Члан 18.

Као извори за напајање уређаја за испитивање бројила могу се користити:

- 1) група мотор-генератор с електронском стабилизацијом;
- 2) дистрибутивна електрична мрежа с електронским стабилизатором напона.

Члан 19.

При промјени мрежног напона за $\pm 10\%$ и фреквенце за $\pm 1\%$ од референтних вриједности, извори за напајање уређаја за испитивање бројила морају да обезбиједу референтне услове рада уређаја за испитивање бројила у погледу напона, фреквенце, облика таласа напона и струје и не смију утицати на укупну грешку уређаја за испитивање бројила. Вријеме регулације напона не смије бити дуже од 0,5 s.

Члан 20.

Снага извора за напајање по једном уређају за испитивање бројила треба да износи најмање 0,75 kVA при фактору снаге од 0,3 до 0,7.

Члан 21.

При промјени оптерећења извора за напајање од празног хода до 75% називног оптерећења, промјена стабилсаног напона не смије да износи више од $\pm 0,1\%$, односно $\pm 0,05\%$ од називног опсега, при чему вријеме регулације напона не смије бити дуже од 1 s.

Члан 22.

Уређај за испитивање бројила активне енергије класе тачности 0,2 S; 0,5 S; 0,5 и 1 по методи мјерења снаге и времена мора да се напаја из посебног извора напајања.

Ако се више уређаја за испитивање бројила активне енергије класе тачности 2 и бројила реактивне енергије класе тачности 3 по методи мјерења снаге и времена напаја из истог извора за напајање са стабилизаним напонем, стабилизатор напона мора бити изведен тако да сваки линијски напон при несиметричном струјном оптерећењу од 20% остане стабилан у границама $\pm 0,1\%$.

Члан 23.

Радна просторија за преглед бројила мора испуњавати следеће услове:

- 1) мора бити чиста, сува и изграђена у складу са важећим техничким нормативима;
- 2) мора испуњавати прописане услове у погледу хигијенско-техничке заштите;
- 3) мора бити довољно велика за смјештај потребне опреме и стола и столице за радника органа контроле;
- 4) тјемена вриједност вибрације на мјесту мјерења не смије бити већа од $0,1 \mu\text{m}$ за фреквенцу од 8 Hz до 63 Hz.

Члан 24.

Температура у радној просторији мора се одржавати у границама:

- 1) од 20°C до 25°C за вријеме прегледа индукционих бројила активне енергије класе тачности 2 и индукционих бројила реактивне енергије класе тачности 3;
- 2) $23^\circ\text{C} \pm 1^\circ\text{C}$ за вријеме прегледа индукционих бројила активне енергије класе тачности 0,5 и 1 и статичких (електронских) бројила активне енергије класе тачности 0,2 S и 0,5 S.

Члан 25.

Релативна влажност ваздуха у радној просторији треба да буде у границама од 40% до 70%.

Члан 26.

Температура и релативна влажност ваздуха у радној просторији мора се помоћу уређаја за климатизацију одржавати у границама прописаним у чл. 24. и 25. овог правилника.

Члан 27.

Температура у радној просторији мјери се термометрима са подјелом скале од најмање $0,5^\circ\text{C}$, а релативна влажност ваздуха хигрометрима, чија подјела скале износи најмање 5%. Термометри и хигрометри треба да буду постављени на зид радне просторије тако да од зида буду удаљени 15 cm до 20 cm, а на висини 150 cm до 170 cm изнад пода.

Члан 28.

Освијетљеност у висини радне површине у радној просторији мора бити у границама од 600 lx до 1000 lx.

Члан 29.

Под у радној просторији треба да буде водораван, тако да се омогући вертикалан положај индукционих бројила која су за вријеме прегледа постављена на покретне сталке.

Члан 30.

Распоред опреме у радној просторији треба да буде такав да опрема и бројила која се прегледају не буду из-

ложени директном утицају сунчевих зрака и другим изворима топлоте.

У радној просторији мора бити смјештена само опрема која се користи при прегледу.

Члан 31.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о условима које треба да испуњавају радне просторије и опрема за преглед и жигосање бројила електричне енергије, као и радници у одређеним организацијама удруженог рада у погледу стручне спреме, ако се стављају на располагање органу контроле при прегледу и жигосању тих бројила („Службени лист СФРЈ”, бр. 49/77).

Члан 32.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

Бр. 02-809/5
27. децембра 1989. године
Београд

Директор
Савезног завода за
мјере и драгоцене метале
Милан Межек, с. р.

408.

На основу члана 81. става 1. Закона о стандардизацији („Службени лист СФРЈ”, бр. 37/88), након прибављеног мишљења Савезног секретаријата за енергетику и индустрију, директор Савезног завода за стандардизацију прописује

ПРАВИЛНИК

О ТЕХНИЧКИМ НОРМАТИВИМА ЗА ПРОЈЕКТОВАЊЕ И ИЗВОЂЕЊЕ ЗАВРШНИХ РАДОВА У ГРАЂЕВИНАРСТВУ

1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се технички нормативи за пројектовање и извођење завршних радова у грађевинарству.

Члан 2.

Под завршним радовима у грађевинарству, у складу с овим правилником, подразумевају се сви грађевинско-занатски и остали радови на завршној обради, опреми и уређењу свих објеката високоградње: стамбених објеката, објеката друштвеног стандарда, привредних објеката и објеката нискоградње и хидроградње, без обзира на врсту уграђеног материјала, примијењену технологију грађења и пројектовани конструкциони систем, као и грађевинско-занатски радови на санацијама, реконструкцијама и адаптацијама на изграђеним објектима.

Овај правилник не обухвата завршне радове који се изводе на објектима специјалне намене као што су атомски реактори, високе пећи и сл., а произлазе из посебних услова у којима се одвија процес производње.

Члан 3.

Према начину извођења и употребе материјала, завршни радови у грађевинарству (у наставку текста: завршни радови) дијеле се на:

- 1) терацкерске;
- 2) фасадерске;
- 3) каменорезачке;
- 4) гипсарске;
- 5) керамичарске;
- 6) молерске;
- 7) фарбарске;
- 8) тапетарске;
- 9) подполагачке;
- 10) паркетарске;

- 11) изолаторске (хидро, термо и звучна изолација);
- 12) браварске;
- 13) лимарске;
- 14) столарске;
- 15) ролетнарске;
- 16) стаклорезачке;
- 17) радове на антикорозивној заштити;
- 18) радове на изради спуштених плафона и лакних преграда.

Члан 4.

Под терацкерским радовима подразумева се израда вјештачког камена који се састоји од минералног везива и дробљеног каменог агрегата плочастих комада природног камена или керамике. Терацо се израђује као: обичан терацо, терацо-мозаик (венециано), терацо-траке, терацо-колкер и терацо-степеништа. Терацо се може израђивати монолитно (на лицу мјеста) или као терацо-плоче.

Члан 5.

Под фасадерским радовима подразумева се облагање фасадних површина природним и вјештачким каменом, племенитим и пластичним малтером и фасадним бојама и премазима ради заштите од атмосферских падавина, топлотних и звучних утицаја и пожара, као и одвођења атмосферских талога и дифузне паре.

За израду фасада могу се употребљавати сви материјали који су атестирани или испитани на дјеловање хемијских и физичких утицаја у складу са југословенским стандардом ЈУС У.Ф.2.010. Од природних традиционалних материјала као везиво најчешће се употребљавају креч и цемент, а од новијих материјала - синтетичке смоле.

Члан 6.

Под каменорезачким радовима подразумева се облагање спољних и унутрашњих површина каменом. Постављање камена, односно облагање каменом може се изводити сухим или влажним поступком.

Члан 7.

Под гипсарским радовима подразумева се израда и обрада плафона, зидова, стубова и других површина и елемената од гипса, као и израда и монтажа гипсане пластике.

Гипсарски радови обухватају малтерисање зидова и плафона, у свим техникама, гипс-малтером; рабицирање плафона у једном нивоу или више нивоа, с обрадом у гипс-малтеру; израду профилисаних плафона у више нивоа, с обрадом у гипс-малтеру; израду гипсане пластике (лајсне, розете, капители, стопе и сл.); монтажу готових гипскартонских плоча; израду спуштених плафона од украсних гипсаних плоча и израду преградних зидова с гипсаних плоча разних дебљина.

У ову врсту радова спадају и све врсте украсног малтера од гипса - штукатура.

Члан 8.

Под керамичарским радовима подразумева се облагање унутрашњих зидова и фасада, унутрашњих и спољних подова и плафона керамичким плочицама, као и облагање површина или просторија у којима се захтијева специјални услови у погледу температуре и механичких хемијских утицаја.

Плочице (за потребе грађевинарства) могу бити и видној површини изложеној спољним утицајима, клинке синтер глазиране или неглазиране, мат или сјајне, глат или рељефне, а постављају се на припремљену површину од цементног малтера или лијепљивом.

Члан 9.

Под молерским радовима подразумевају се обрада спољних и унутрашњих површина зидова и плафона, првенствено према подлоге и премазивање посним силикатним, емузионим, дисперзионим и пластичним премазима, ручни алатом за бојење или машински. Подлоге могу бити од бетона, малтера и материјала органског поријекла.